

DAACIA

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2

Telefon:

Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Ținutului Timiș — Apare sub egida Astei Bănățene

Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru
țărani, preoți și învățători 300 lei.
Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ:
Dr. NICOLAE ILIEȘIU

TRATAMENT MINORITAR

Poporul român, ca nație dominantă, a avut totdeauna o atitudine demnă și părintească față de minoritățile din cuprinsul țării. Nimeni nu s'a putut plânge că a fost stânjenit în libertățile sale politice sau culturale, dimpotrivă, șvabii și sașii, oportuniști și practici, formând un fel de zestre guvernamentală, — a tuturor guvernelor, — au obținut favoruri mai mari chiar decât românii. Avantajul de slăbiciunea partidelor noastre politice, s'a desvoltat, și în unele părți ale țării ei și-au creat o situație demnă de invidiat.

Peste ranchiunile din istorie noi am trecut repede pentru că e în firea acestui popor de a fi iertător. Li s'a cerut doar respectul ordinii și a legilor statului în fața căruia toți ne bucurăm de aceleași drepturi, având aceleași îndatoriri.

Am putea spune că, minoritarii dela noi, s'au încadrat în bună parte în noua ordine ce s'a statornicit după Unire și dacă am înregistrat totuși unele abateri, explicația trebuie căutăată în propaganda de ură și ațâțare venită din afară.

În memoria noastră sunt încă vii protestele adresate de Ungaria Ligii Națiunilor, descriindu-se în culorile cele mai sumbre starea maghiarilor din România. Minciunile nu au putut prinde teren, pentru că nu aveau nici un temei, și pentru că noi am considerat această chestiune ca o problemă internă și nu am admis nici un amestec.

Nimeni nu s'a gândit la represalii, deoarece politica românească față de minorități a izvorât dintr'un larg spirit de înțelegere și dreptate.

Ca titlu de comparație, pentru tratamentul maghiarilor din România, precum și a drepturilor pe cari le au în această țară, vom reproduce un fragment dintr'un interviu acordat de dl. Sfetcovici, primul ministru al Jugoslaviei, unui ziarist ungar, în legătură cu minoritatea maghiară din statul vecin.

— Dacă populația maghiară din Jugoslavia se va comporta în mod loial, atunci totul e în regulă, — a declarat președintele de consiliu. — Ne așteptăm din partea minorității maghiare la o atitudine fără echivoc.

În altă ordine de idei, primul ministru fiind întrebat asupra măsurilor ce s'au luat cu privire la maghiarii din Suboția, cari au cerut redeschiderea asociației lor culturale, a răspuns: pentru a adânci bunele raporturi jugoslavo-maghiare, ne străduim să vă satisfacem toate dezideratele, de aceea vom studia și această problemă.

Am subliniat ultima parte a frazei pentru minoritarii noștri unguri.

Deși în România s'au luat în ultimul timp unele măsuri cu caracter excepțional față de toate asociațiile, partidele etc., inclusiv cele românești, primii cărora li s'au făcut concesiuni au fost ungurii. Toate casele lor de sfat și-au redeschis porțile.

Câtă vreme la noi totul a intrat în normal, în Jugoslavia problema va fi „studiată.”

Cei ce au urechi, să audă.

ROMULUS P. ROȘU

Presa germană afirmă că:

Polonia va ataca Danzigul

Germania intenționează să prezinte Polonia
ca fiind agresorul

Varșovia, 9 (Rador). — Agenția „Havas” transmite: Nota pe care Senatul Orașului Liber a trimis-o Luni guvernului polon nici nu agravează, dar nici nu scade tensiunea polono-danzigheză, creată de controversa cu privire la controlul vamal polonez la frontierele teritoriului orașului Liber. Aceasta este cel puțin impresia ce domnește la Varșovia.

Deși nu se știe conținutul exact al acestei note, care după toate probabilitățile nu va fi dată publicității, și cu toată prudența celor două comunicate, german și polonez, cari arată unele divergențe, un lucru pare sigur: cel puțin până la noi ordine toți vameșii polonezi, fie că sunt sau nu profesioniști, vor fi menținuți în funcțiunile lor și vor putea să continue cu supravegherea traficului de graniță între Orașul Liber și Prusia Orientală și a exportului de mărfuri danzigheze către Polonia.

Pozițiile au rămas de ambele părți ne-schimbate, autoritățile din Danzig ar voi să obțină reducerea numărului inspectorilor vamali păstrându-se numai aceia cari își limitează activitatea la controlul vamal.

PRESA GERMANĂ DĂ ALARMA

VARȘOVIA, 9 (Rador). — În cercurile bine informate se afirmă că dl. Albert Förster, gauliterul național-socialist pentru Danzig, însoțit de dl. Zarke, primredactorul ziarului „Danziger Vorposten”, ar fi plecat Marți dimineața cu avionul la Berchtesgaden, unde urmează să fie primiți de Führerul cancelar.

BERLIN, 9 (Rador). — Agenția „Havas” transmite: Presa germană caută în mod

evident să dea impresia că Polonia este gata să atace Orașul Liber.

Fruntașii național-socialiști din Berlin și Danzig repetă fără încetare că orice atac contra Danzigului ar fi socotit drept un act de agresiune contra Reichului. Se pare că se urmărește prin aceasta să se prezinte Polonia ca agresor, pentru orice eventualitate.

Totuși această acțiune tactică a național-socialiștilor este stânjenită prin necesitatea în care se găsește guvernul și presa germană de a prezenta opiniei publice Polonia drept un adversar neglijabil.

În felul acesta aprecierile preselor germane oscilează între două indicații contradictorii: să arate pe de o parte slăbiciunea și pe de altă parte agresivitatea Poloniei.

În orice caz comentăriile preselor germane devin tot mai violente: „Frankfurter Volks-

blatt” scrie: încercările au timp să-și mai facă socotelile în liniște cu privire la Danzig. Guvernul Reichului nu s'a angajat în niciun fel, dar generoasa sa propunere a fost respinsă. În felul acesta responsabilitatea, pentru ce ar putea să vină, cade asupra încercătorilor. Poporul german știe ce este în joc. Armata sa este gata: grănarele ei sunt pline.

„12 Uhr Blatt” subliniază: Poporul german dă un avertisment Poloniei: până ad și nu mai departe!

În timp ce presa germană înmulțește numărul articolelor amenințătoare, conducătorii Reichului arată o seninătate foarte mare. D-nii Hitler și Ribbentrop prelungesc viliagiatura lor, iar dl. Göbbels asistă la deschiderea expoziției din Veneția.

Un celebru tablou de Murillo

răpit în Spania, confiscat la un colecționar francez

El a fost plătit numai 25.000 franci

Numeroase arestări

Paris, 9 (Rador). — Poliția a descoperit la locuința unui bogătaş din Perpignan cunoscutul tablou al lui Murillo „Cununa de spini”, a cărui valoare este imensă.

Tabloul a intrat prin contrabandă în Franța, fiind adus din Spania. Înainte

de a ajunge la actualul lui proprietar, care l-a plătit cu suma de 25.000 franci, el a trecut prin mai multe mâni. Tabloul a fost confiscat de autorități. Proprietarul lui, precum și mai mulți intermediari au fost arestați.

Statele baltice își vor păstra neutralitatea

În caz de războiu ele nu vor permite trecerea
trupelor sovietice

Taim, 9 (Rador). — Agenția Ștefani transmite:

Ziarul estonian „Baltic Times” care apare aci în limba engleză răspunzând ziarului englez „Times” decla-

ră lipsită de temei părerea acestui ziar că statele Baltice, în caz de război, vor permite trecerea trupelor sovietice. „Baltic Times” declară că neutralitatea state-
lor Baltice constituie un principiu funda-

mental, înrădăcinat în conștiința popoarelor din Estonia, Letonia și Lituania. Pentru aceste popoare neutralitatea înseamnă independența și ele o vor apăra cu toate mijloacele de cari dispun.

15.981 sate și 179 orașe

15.981 de sate și abia 179 de orașe are țara noastră. De aceea e așa de adevărată și de frumoasă vorba care spune: „mă duc la țară”, atunci când vrem să spun, „mă duc la sat”. Căci, dacă țara are atât de multe sate și atât de puține orașe, atunci, cine poate spune că satul nu este țara și dacă plugăria reprezintă 80 la sută din populația țării noastre, atunci cine poate spune că satul nu este neamul? Să vedem însă — și trebuie să vedem — și sufletul satului, genul lui, credința și arta lui, limba și cântecul lui, portul și obiceiurile lui, originalitatea și specificul lui, realitatea românismului lui, curat ca lacrima și strălucitor ca soarele, atunci nu mai rămâne nici o îndoială, că într-adevăr satul este ceea ce suntem și trebuie să fim, satul este istoria și mântuirea noastră. Satul este temelie pe care vom putea să clădim țara și să înălțăm neamul până la stele, până în lumina universalității și a veșniciei. Satul, nu orașul înstreinat și departe de noi.

Iată de ce, acei cari au înțeles acest adevăr de nezdruccinat, în frunte cu profesorul D. Gusti, s'au întors înapoi la sat, s'au întors la „țară”. Și iată adevărul, care trebuie să ne convingă pe fiecare, să ne întorcem și noi la „țară”, la sat să-i legăm răniile și să-l readucem la viață. Lucrul nu este prea greu, nu cere prea multe virtuți. Puțină pricepere și multă inimă, ajunge. Dragoste de muncă și omenie, iată tot ceea ce cere dela cel care vrea să lucreze pentru sat. Și acestea trebuie să le aibe fiecare om, căci omenia definește omul, înainte de orice altceva, înainte de titluri, origine și altele de felul acestora.

Ori, în cercul lui de activitate, oricât ar fi de mic, fiecare om trebuie să știe lucrul cât de puțin și pentru alții; trebuie să știe și să vrea să fie folositor și altora. Pentru că, ce altă bucurie a inimei și mulțumire a sufletului poate pofti omul, mai mare decât bucuria și mulțumirea pe care i-o aduce binele dăruit altora?

Să nu uităm așa dar, că sunt 15.981 de sate, toate cari așteaptă dragostea și ajutorul nostru grabnic și real, 15.981.

V. Vărădean

„Muncă și Voe Bună” la Fabrica Dermata din Timișoara

Timișoara, 9. — În cadrul programului organizației Muncă și Voe Bună, secția locală, la fabrica „Dermata” din localitate a avut loc o serbare de vară la reușita căreia au contribuit toate formațiunile de recreație ale muncitorilor dela această fabrică și anume: fanfara de peste 40 persoane, corul mixt al muncitorilor, secția de artă dramatică, cercul de șah, cercul de popice, societatea sportivă etc.

La serbare au luat parte peste 500 persoane muncitori ai fabricii cu familiile lor. Funcționarii au fost deasemenea prezenți în frunte cu d. director av. Gotthardt.

Serbara a fost deschisă de d. director Gotthardt care a rostit o cuvântare ocazională insistând asupra necesității de a se da muncitorilor ocaziunea să-și întrebuințeze timpul liber în mod cât mai educativ și distractiv. Dsa a relevat străduințele depuse de conducerea fabricii pentru educarea muncitorilor subliniind că secția Muncă și Voe Bună a fabricii dispune azi de numeroase formațiuni artistice și culturale între cari biblioteca de peste 5000 volume ocupă un loc de seamă. Cerând solidarizarea muncitorilor cu interesele fabricii pentru o mai bună conviețuire a tuturor, d. director Gotthardt a terminat urând celor prezenți petrecere bună.

În numele muncitorilor a mulțumit d. director al fabricii, d. Golub Mihai președintele secției de șah.

În cadrul serbării s'au distribuit premii la concursurile de popice și șah cari s'au organizat între muncitorii și funcționarii fabricii. Au fost premiați:

La concursul de popice: I Toader, II Cobalu, III Jude.

La concursul de șah: I Bălan, II Tun, III Erdei.

Târziu în noapte într-o atmosferă de bună dispoziție serbara a luat sfârșit.

Copilul nostru „Sub poală de codru verde”

e titlul unei cărți, de mare importanță în activitatea străjerească și ne ocupăm mai jos nu de conținutul cărții, ci de aceea transformare a mentalității în ce privește grija pentru copilul nostru.

E vorba de talente străjerești, care în anul acesta, deși numărul lor e atât de redus, totuși gândul pentru realizarea lor prinde rădăcini.

Cine a vizitat o tabără „sub poală de codru verde” sau „pe malul mării” și dacă este dascăl pleacă frământat de gândul realizării, ducându-l acolo la școala lui, iar dacă este părinte de copil, își făurește dorința să-și aibă copilul în tabără.

Viața aceasta în comun a copiilor are o influență formidabilă asupra spiritului și trupului.

Copilul trăiește într-o disciplină voită, care are darul să-l convingă că așa trebuie să fie. Activează și se recrează. De dimineață și până seara e într-o continuă frământare care-i deșteaptă toate posibilitățile sale de afirmare. Programul e alcătuit în așa fel că ziua pare pentru copil mică și seara se culcă mulțumit și cu regretul că a trecut așa de repede.

Scutul de dimineață, exercițiile de înviorare cu zâmbetul pe buze, orele de învățăminte practice și de împodobirea taberei, unde fiecare copil vine și contribuie cu priceperea, orele de exerciții gimnastice, jocuri, dansuri naționale și cu acele clipe de odihnă pe coline, în excursii, dau copilului zile de adevărat farmec. Dacă, mai adăugăm la toate acestea și diferitele încercări ce le au în activitatea taberei, când jocul copilăresc se transformă în ceva serios — de plan-ton de ex. — și când zâmbetul său se ascunde nesilit sub înfățișarea serioasă

— avem tabloul bucuriei de copil.

O viață în comun unde copilul își verifică forțele spirituale, fizice și se formează în cadrul unei discipline sănătoase, demnă, oțelindu-se pentru ziua de mâine, când va trebui singur să ducă lupta în viață.

Am vizitat o tabără de străjeri — copiii între 7—14 ani — și m'a surprins simplitatea dar și armonia și frumusețea ei.

Conducătorul taberei — un destoinic învățător — mi-a destăinuit că pentru realizare nu i-a trebuit decât scânduri, cuie și mâinele lui, ajutat fiind și de ceilalți comandanți. Tot lucrul l-a făcut cu străjerii.

Bărâci simple pentru adăpostul unui culb, bucătărie improvizată, sufragerie simplă dar ingenioasă și apoi împodobiri cu iarbă, flori și toate acestea înconjurate de un gard de nuele, făcut de străjeri, de o formă minunată de frumoasă, încheiat cu o poartă străjerească de „sănătate”.

În mijloc pavilionul, iar la poartă de strajă, piticul străjer de 7 ani.

Un decor minunat de munte și o viață tihnită de ordine și voie bună.

Și m'am gândit la copiii noștri dela țară, care-și petrec vara în murdăria ghiolului de gărlă, în praful șoselei, în sburdăniile nesupravegheate cu sărituri de garduri și certuri între vecini...

Pentru lumea lor, pentru bucuria lor și pentru o igienă a sufletului și a trupului să ne gândim la taberile străjerești

Să făurim copilului o vară plăcută, care să-i asigure sănătatea.

Și nu e greu. Stăruință și un început cât de mic. Restul vine dela sine.

Gh. Atanasiu.

Noua antologie a poeziei române în limba germană de d. Franyó Zoltán

Cunoscutul scriitor maghiar din Timișoara, d. Zoltán Franyó a dat până acum o multime de traduceri în limbile maghiară și germană din literatura românească. Aflăm că de prezent are sub tipar o mare antologie în limba germană a poeziei române dela Eminescu până la cei mai tineri poeți contemporani.

Am avut prilejul să răsfoim manuscrisul acestei lucrări. Respectând scrupulos fondul poetic al versurilor, d. Franyó a reușit să dea traducerilor sale o formă artistică apropiată de desăvârșire. Volumul va fi probabil gata la timp, pentru a putea figura încă la Expoziția din New York, contribuind astfel puternic la propaganda culturală a României.

Ceea ce este remarcabil, d. Z. Franyó își editează antologia, ca și celelalte lucrări ale sale de acest gen, pe cheltuială proprie. Cine cunoaște idealismul distinsului om de litere, nu se va mira de acest nou gest făcut în interesul apropierii spirituale între elementele minoritare și națiunea română. Toată activitatea scriitoricească și gazetărească de trei decenii a dlui Franyó este pusă sub semnul luptei pentru ideile generoase cari îi sunt scumpe. În special lucrările sale de natura antologiei de care vorbim mai sus, ar merita totuși o deosebi-

tă atențiune și sprijin din partea forurilor competente.

Ca încheiere, să mai spunem câteva cuvinte despre dl Zoltán Franyó. Inadevăr, dacă multă lume îi cunoaște înfățișarea exterioară și — în parte — activitatea sa ziaristică, prea puțini știu că este un foarte apreciat cunoscător al limbilor și literaturilor antice și orientale. Dl Franyó a studiat la Viena filologia clasică și limbile din Orient. A tradus până acum câteva sute de poezii din acest domeniu, iar de prezent termină cea dintâi ediție critică a liricii grecești antice, care va apărea în mai multe volume în limba germană.

Dar această lucrare va fi, inevitabil, mai cunoscută în cercurile specialiștilor din străinătate decât în orașul în care muncește tăcut acest harnic scriitor.

(n. l.)

Uniforme și Articole F. R. N.

cu prețuri convenabile la crotoria și ceaprazăria

T. I A N C U

T-șoara P-ța Libertății P-tul Primăriei

Mai efin ca oriunde

cu mâncări bune și băuturi veritabile veți putea trăi mulți ani...

bun, curat și efin se servește la Restaurantul

„BOLTA RECE” Prop. Bădeanțu Petre

Timișoara Cetate Str. Vasile Alexandri 3 Vis a vis de Banca Românească

Sprijiniți Comerțul Românesc

MEMENTO TIMIȘOREAN

Calendar

MIERCURI 9 AUGUST

Ortodox: Sf. Apostol Mathia (70).

Catolic: Sf. Roman († 258).

Farmacii de serviciu. Circ. I: Weisz, Str. Mercy. — Circ. II: R. Jahner, Str. Ștefan cel Mare 3. — Circ. III: Maria, Bul. Carol I. — Circ. IV: Diana, Str. Brătianu 29. — Circ. V: Köváry-Chlooreanu. — Fratelia: P. najoth. — Freidorf: Eremita.

Spectacole

Capitol: „Fecioara rățacita”, film francez cu Victor Francen și Annie Ducaux.

Scala: „Amanți și hoți”, cu Pierre Blanchar și Michel Simon.

Corso (fost Rivoli): „Jucătorul de șah”

Apollo: „N'am să te uit niciodată”, cu Errol Flynn și Bette Davis.

Radio

MIERCURI 9 AUGUST

Radio-România, Radio-București, Radio-Experimental. Ora 7: Concert de dimineață (discuri), Gimnastică ritmică, Continuarea concertului dimineții (discuri), Sfaturi pentru gospodine. Ora 12: Muzică variată (discuri). Ora 13: Ora Sport, Cota Dunării și a barei Sulina. Ora 13.05: Concertul Orchestrei de muzicuțe „Naidin”. Ora 13.15: Manșe și Arii românești; El Pericon, vals javanez de Espinosa; Mi te-ai lipit de suflet, cântec de Ion Vasilescu; Tango-bolero de Juan Llossas. Ora 13.20: Concertul Orchestrei Frații Botez: Arii românești; Vânturi de iarnă, vals de Julius Fucik; O noapte pe Riviera, tango de Roman. Ora 13.55: Spectacole. Ora 13.53: Continuarea concertului Orchestrei Frații Botez: Soljanca, tango de Walter Stern; Mereu e primăvară, vals boston de Villmou; Arii românești. Ora 14.10: Radio-jurnal. Ora 14.30: Continuarea concertului Orchestrei Frații Botez: Roza Florida, paso doble de Mauri; Cu lăutarii după mine, cântec popular de Ion Vasilescu; Lubito de departe-ți scriu-romanțe de Manzatti; Slow fox de Giuliani; Swing în Harlem, foxtrot de Perez; Arii românești (solo) tambal: Gh. Iordănescu; Arii din Banat; În noapte târziu, tango de Denrdino; Arii românești. Ora 15.10: Actualități. Ora 19: Ora, Mersul vremii. Ora 19.02: Cronica artistică. Ora 19.17: Muzică dirijată de Willem Mengelberg și Serge Koussevitzky (discuri). Ora 20: Concepții noi în medicina socială, de dr. E. Răsmăreț. Ora 20.15: Cântece spaniole (discuri). Ora 20.30: Concert de pian, D-na Angela Giugariu: Chopin: a) Patru studii; b) Impromptu în fa diez major; c) Impromptu în fa diez major; d) Variații. Ora 21: Muzică din epoca stilului galant în Franța — Cântec Louis XIII și Prețioasa de Couperin (vioară: Fritz Kreisler); Rigaudon, musette și Tambourin de Daquin (clavacin: Roegen Champion); Arii din „Castor și Pollux” de Rameau și Prolog din „Thésée de Lulli” (voce: Jane Laval); Siciliană și Rigaudon de Francoeur (vioară: Josef Sziget); Suită de Francois Couperin (Colegiul muzical din Wiesbaden). Ora 22: Radio-jurnal (I), Sport. Ora 22.15: Concert de muzică de dans (discuri). Ora 22.30: Cântece și Arii franceze (discuri): Cântece din sec. 16-lea; Cântec din sec. 18-lea (voce: Jane Gattineau); Două cântece populare; Era în Aprilie de Pedrell (voce: Armand Crabbé); Spune-mi că sunt frumoasă (voce: Yvette Guilbert); Dans din Auvergne; Pastorală (voce: Paquy Desforges). Ora 23: Radio-jurnal (II). Ora 23.15: Concert de noapte al Orchestrei Victor Predescu, transmis dela restaurantul „Continental”. Ora 23.45: Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană și italiană.

Numai grâu de calitate inferioară pentru consumul intern

Se asigură astfel stocurile necesare exportului
Sedința Delegației Economice

București 9 (SIR). — Delegația economică intrunită ieri sub președinția d-lui Armand Călinescu, președintele consiliului de miniștri, a luat cunoștință de raportul făcut de dl. Bujoiu, ministrul Economiei Naționale, despre situația valorificării grâului și a cumpărăturilor de grâu făcute de Institutul Național al Cooperăției.

Deoarece în Sudul Olteniei au fost recoltate grâne de o greutate hectolitrică redusă s'a decis ca în această regiune cooperăția să cumpere și grâu mai ușor de 70 Kg greutate hectolitrică.

Date fiind marile sacrificii făcute de Stat pentru asigurarea prețului remuneratoriu, s'a hotărât să se recomande, ca și producătorul în propriul său interes

— răsplătit de altfel printr'un surplus de preț — să curețe grâul de corpurile străine conținute înainte de a-l oferi spre vânzare.

În ce privește calitatea grâului, se vor lua măsuri să nu se mai admită la măcinș grâu de calitate superioară. În felul acesta se vor asigura disponibilitățile de grâu angajate la export, împiedicându-se scăderea stocurilor destinate străinătății, prin măcinarea în țară.

Delegația economică a luat apoi cunoștință de tratativele duse de comisia românească la Sinaia pentru încheierea unui acord economic cu Ungaria.

S'a mai hotărât participarea României la târgul oriental din Lwow între 2—12 Septembrie.

Valorizarea prunelor

este o problemă arzătoare a Banatului

În ultimul timp s'a făcut mare zarvă în jurul valorizării cerealelor. Producătorii din această categorie — între care se găsesc și câțiva mari proprietari fiind organizați — au știut din bună vreme să-și expună doleanțele și să obțină o satisfacție din partea guvernului. Această categorie de producători — din care fac parte majoritatea țărănimii noastre, merită avantajele pe care le-a acordat guvernul și atenția deosebită pe care o dă acestei ramuri a economiei naționale de care se leagă toate problemele importante de viață a statului român.

Este știut însă că o bună parte a țărănimii noastre — în special cea din regiunea dealuroasă și muntoasă pe lângă cultura cerealelor se ocupă și cu creșterea vitelor și pomicultura. Delegația economică a guvernului, în ce privește creșterea vitelor — valorizarea lor — a știut întotdeauna să-i dea importanța cuvenită.

În anul acesta în Banat, țărănimia are o recoltă foarte bogată și în fructe. În deosebi prunele sunt foarte multe. Dar un produs oricât de îmbelșugat ar fi dacă nu se poate valoriza de producător, el pierde din valoare mult și nu-l poate ajuta pe producător. Cultivatorii de pruni, astăzi se află într'o grea situație. N'au capital pentru a-și valoriza singuri produsele și n'au nici instrumentarul necesar în acest scop (vase, căzi pentru fermentarea prunelor). La aceste două neajunsuri se mai adaugă și faptul că nu pot fi valorizate prin așa numiți comercianți sau fabricanți clandestini de țuică. Impozitele excesive pe care le plătesc fiscului aceștia — dacă ar cumpăra prunele dela producători — sunt așa de mari, încât numai pot ține concurența cu unii din producători, care ar fabrica ei țuică direct. Așa se întâmplă că producătorii săraci și mici oferă

astăzi prunele de vară cu Lei 0.70—0.80 kg-ul și nimeni nu le cumpără nici așa. (Anul trecut era kg-ul cu 2—3 lei).

La prunele de toamnă (prune bistrife) care sunt mai multe, valoarea lor va scăde și mai mult. Aci însă guvernul prin cooperativele mari ar avea încă timpul să le vină în ajutor. Ar fi suficient dacă în fiecare regiune s'ar construi câte 2—3 cupatoare bosniace pentru uscarea fructelor și câte o fabrică de magiur. Prin această metodă de lucru s'ar pune capăt unei fabricări prea exagerate de țuică ceea ce ar fi un bine pentru capitalul nostru biologic, dar în același timp s'ar veni în ajutorul producătorilor săraci, lipsiți de capital, care au momentan lipsă de bani și din această cauză sunt nevoiți să-și vândă prunele pe un preț de nimic — dacă mai pot bine înțeles.

El bine să se știe că producția aceasta abundentă, nu se face decât la 2—3 ani. Prin ea cultivatorii își achită impozitele restante de pe 2—3 ani și-și acoperă cheltuielile momentane, sporindu-și în același timp și inventarul vitelor, aprovizionându-se cu cereale și materiile necesare din prăvălii (bumbac) pentru îmbrăcăminte. La acestea se mai adaugă și faptul că familiile așezate în zona deluroasă și muntoasă prezintă a natalitate ridicată și acoperă deficitul în parte a Banatului, iar din punct de vedere etnic este cea mai românească populație a țării noastre.

Supunem această situație a producătorilor de prune forurilor în drept spre o rezolvare rapidă și cu precădere, altfel trece sezonul recoltării prunelor și cultivatorii se aleg cu o pierdere foarte însemnată pentru ei, pentru fisc, și pentru economia națională a statului nostru.

Ilie Rusmir

Grădina zoologică din Capitală

va fi organizată de d. Ioachim von Hagenbeck dela Hamburg

București, 9 (SIR). — Datorită d-lui gen. Dombrowski, primarul general al municipiului, pe un teren de proporții vaste lângă Parcul Regele Carol II., se va amenaja o grădină zoologică, după modelul celei din Hamburg.

În acest scop, zilele trecute a sosit în Capitală dl. Ioachim von Hagenbeck, din Ham-

burg, organizatorul tuturor marilor grădini zoologice din Europa, precum și al vânătorilor și expedițiilor pentru capturarea animalelor sălbatice, în cele mai îndepărtate colțuri ale globului. Dl. Hagenbeck a făcut d-lui gen. Dombrowski un raport detaliat privind funcționarea parcului și costul întreținerii animalelor.

Toți meseriașii patroni sunt obligați să posede cărți de meșter

Timișoara, 9. — Ministerul muncii, a trimis Inspectoratului general al muncii din localitate o înștiințare, prin care se aduce la cunoștință meseriașilor patroni, că sunt obligați, conform legii pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor, să posede cărți de meșter și brevete de meserie. Acestea se obțin pe baza unui examen.

Mai obțin carte de meșter, în specialitatea studiilor făcute, pe baza diplomelor sau certificatelor de absolvire, dacă solicită: inginerii și arhitecții cu titluri recunoscute de stat, precum și absolvenții școlilor profesionale gradul II, prevăzute în tabloul anume întocmit de Ministerul muncii, de acord cu autoritățile de cari depind aceste școli.

Lucrătorii, cari după obținerea cărții de lucrător au practicat meseria lor cel puțin trei ani, pot obține cartea de meșter pe baza unui examen.

După cum se știe, potrivit dispozițiilor legale, urmau a fi închise și desființate toate atelierile meseriașilor cari nu posedă cărți de meșter și nici nu au dreptul să le obțină, dat fiind că nu îndeplinesc condițiile arătate mai sus. Aceștia sunt meseriași clandestini și împotriva lor, meseriași cu acte în regulă totdeauna au protestat. Ulterior s'a constatat că cei vizați sunt în număr extrem de mare în unele regiuni ale țării și că au ateliere de mulți ani. Acestor patroni, ministerul le dă o ultimă posibilitate de a intra în legalitate, procurându-și cărțile de meșter, conform Decretului-lege publicat în Monitorul Oficial Nr. 135 din 16 Iunie 1938.

Conform acestei legi, în mod excepțional, cei arătați mai sus, pot să se prezinte direct la examenul de meșter până la 31 Decembrie 1939, însă numai în următoarele condiții: să dovedească că actualmente sunt meseriași patroni și că la data de 30 Aprilie 1936 aveau atelier pentru meseria pentru care cer carte de meșter, în funcțiune de cel puțin 5 ani.

Dovezile se fac cu certificate dela Camera de comerț și industrie, dela organele fiscale și Casa asigurărilor sociale. Cei interesați, odată cu dovezile de mai sus, vor înainta o cerere Inspector-

ratului general al muncii din Ținut, Inspectoratului sau Subinspectoratului muncii cel mai apropiat.

Brevetele de meserie se eliberează numai după obținerea cărții de meșter.

Cei interesați trebuie să facă formule arătate în termenul cel mai scurt, cunoscând că termenul de depunere a examenului expiră la 31 Decembrie 1939.

Terminarea Bulevardului Berthelot din Timișoara

O remarcabilă operă de arhitectură municipală

Timișoara, 9. — Lucrările de nivelare și pavare de pe Bulevardul Berthelot din cartierul Principele Carol au fost terminate. Bulevardul acesta cu două carosabile și cu o splendidă peluză verde la mijloc este una din cele mai frumoase artere de comunicație ale Timișoarei și poate unul din cele mai frumoase bulevarde ale țării. Plantele sădite și amenajate pe peluza verde a Bulevardului au un aspect estetic desăvârșit, întreg aranjamentul fiind opera distinsului arhitect horticol al municipiului d. Dionisie Lăntia-junior.

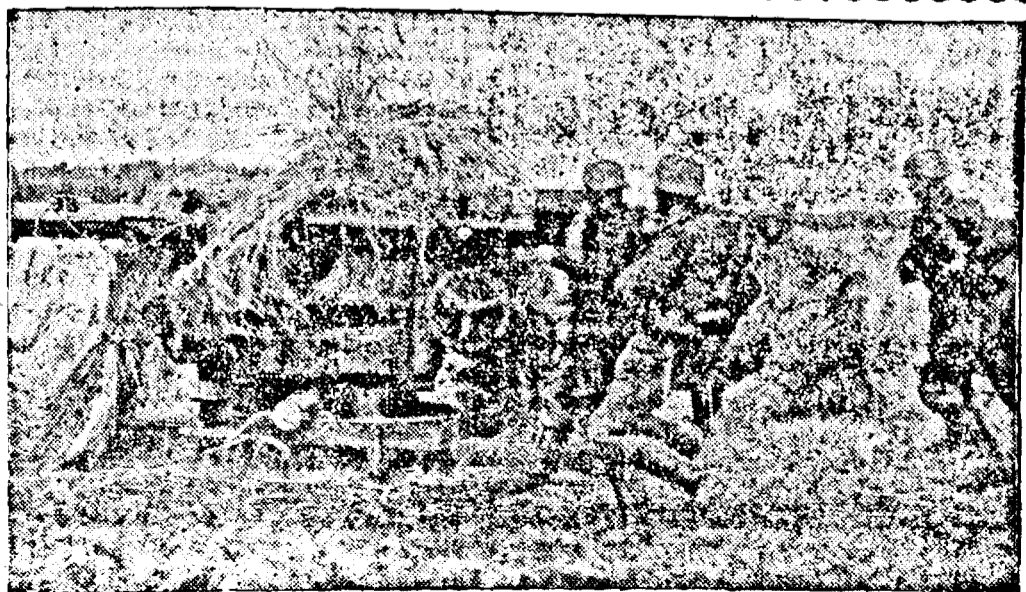
Plasarea celor câteva bănci în lungul bulevardului constituie un divertisment pentru locuitorii acestui cartier obișnuiți până acum să înghită valurile de praf ale acestui bulevard.

După cum suntem informați, conducerea municipală intenționează plasarea în acest bulevard a două fântâni artizane, cu jocuri de apă cari să răcorească aerul pe timp de caniculă.

Planul împânzirii orașului cu cât mai multe peluze de verdeață se dovedește a fi o idee strălucită ale cărei rezultate pentru întreaga igienă și estetică a orașului nu vor întârzia să se producă.

Vizita mareședjului Mysore cu 600 de ge amantane la Roma.

Camuflaj la marea manevră aeronautică din Germania de Nord.

Călăul cu mască neagră dela Sing-Sing a inebunit

Urmărit de răzburarea gangsterilor, viața lui devenise iad
Rentier „în civil”, călăul executase 300 de criminali

Newyork, August. O casă de nebuni din Statele Unite a primit zilele acestea un nou pensionar, al cărui diagnostic sinistru purta cuvântul „i n e u r a b i l”, subliniat cu roșu. Numele nenorocitului nu spune nimic: Robert G. Elliott era doar cunoscut ca mic rentier până acum câțva timp, când — fără motiv aparent — devenise ținta unor teribile atentate de gangsteri.

Robert G. Elliott a fost călăul celebrei închisori dela Sing-Sing. Sub mâna lui, care n'a tremurat niciodată, au trecut în lumea cealaltă — desigur nu în cer! — peste 300 de condamnați la moarte: gangsteri, kidnapperi și ucigași simpli.

Se cunoaște din filme și din romane formidabila organizație a crimei din Statele Unite. Ca să nu se expună răzburării complicilor rămași în viață al celor executați, călăul dela Sing-Sing își făcea slujba macabră cu o mască neagră pe obraz.

Până când într-o zi...

MASCA ALUNECATA

Intr-o zi fatală, în timpul pregătirilor unei execuții capitale, masca ce garanta incognitoul lui Robert G. Elliott a alunecat, suficient ca ziaristii care-l pândeau să-i înregistreze trăsăturile.

Reportajele cele mai senzaționale s'au publicat în urmă despre viața secretă a călăului dela Sing-Sing. Publicul a aflat, că s'a îmbogățit de pe urma meseriei sale, că e proprietarul unei frumoase și burgheze vile, aproape de Newyork. Deși nu i se publica numele, armata crimei l-a găsit repede pe Robert G. Elliott.

MAȘINA INFERNALĂ ÎN VILĂ

Câteva luni în urmă, o mașină infernală a zvârlit în cer jumătate din vila călăului.

A trebuit să fugă. Următorii lui îl regăseau mereu. Orice pază fu dejucată. Ca o sălbăticiune din pădure, călăul se ascundea pe unde putea. La urmă nici domiciliu permanent nu mai avea. Locuia în camere de hotel de mâna treia, schimbându-și mereu adăpostul.

Nevasta și copilul călăului împărțeau cu el această viață, dar nervii omului n'au rezistat: mania persecuției l-a dus acum într'un loc unde, poate, nu-l vor mai urmări dușmanii cari i-au jurat moartea.

Porțile casei de nebuni s'au închis definitiv în urma lui Robert G. Elliott, călăul mascat dela Sing-Sing...

Institutul de cercetări sociale al României regionala Timișoara în plină acțiune

Lucrările din Valea Almăjului

Timișoara, 9. — În conformitate cu planul întocmit de către conducerea centrală a Serviciului Social, plasa Bozovici din valea admirabilă a Almăjului a fost designată ca plasă de model în ținutul Timiș, urmând ca alături de realizările ce se vor efectua de către echipele Fundațiilor Regale și echipele pre-militare, Institutul social dela Timișoara să studieze în mod științific situația reală din această plasă, pentru a întocmi pe baza materialului anchetat-monografic plasei Bozovici.

În scopul acesta echipa permanentă s'a și deplasat, sub conducerea d-lui dr. C. G r o f ș o r e a n, directorul Institutului Regional, la 1 Iulie pe teren, anchetând în intervalul dela acea dată până la 6 August comunele Bozovici, Bănia, Rudăria, Gârbovăt și Șopotul-Vechiu, urmând ca în decursul lunii August cercetările să fie continuate la Mocerș, Dalboșeți, Lăpușnic și Șopotul-Nou (Stancilova) adecă partea din apus a Almăjului; terminând apoi până la 20 Septembrie și cu anchetarea părții din răsărit în comunele Borloveniul-Vechiu, Pătaș, Borloveniul-Nou, Putna, Prigor și Prilipeț. Perindându-se astfel în cele 19 comune ale plasei de model.

În decursul șederii la Bănia, echipa aranjase în 30 Iulie un mic festival pentru a lua contact mai viu cu populația întreagă a satului.

În scopul acesta deja dimineața s'a strâns o mulțime în jurul bisericii, luând apoi parte, împreună cu toată echipa la serviciul divin, celebrat de către părințele M. Șora însuflețit preot-echipier și S. Novacovici, preot din localitate.

La finea serviciului divin părintele Șora din Timișoara, a ținut o înălțătoare predică despre rolul și însemnătatea familiei la români, documentând că în cele două instituții: familia și biserica, și-a păstrat nația română entitatea sa etnică.

După masă în aceeași zi s'a ținut, sub egida Căminului Cultural din Bănia, o frumoasă șezătoare, la care a luat parte și dl. Gh. Stăncescu, primpretorul plasei, împreună cu doamna.

Festivalul a fost deschis prin cuvân-

tarea părintelui Bogoevici-junior, președintele Căminului Cultural. Apoi a luat cuvântul d. dr. C. G r o f ș o r e a n, arătând sătenilor rostul echipei monografice. După dsa a vorbit d. profesor I. Stiniguță, examinând influențele cosmologice asupra formării psihiei populare din Almăj. Seria conferințelor a fost încheiată prin expunerea poetică a doamnei Elena dr. Secoșan, îndemnând țărâna ca să revină la modelele frumoase din trecut ale țesăturilor, broderiilor și scoarțelor, abandonând luxul străin și banal al orașenilor.

La fine a luat cuvântul și d. primpretor Stăncescu, mulțumind echipei pentru interesul cel poartă sătenilor și problemelor sătești, îndemnând poporul, ca să dea ascultare monografiștilor și asigurând Institutul de cel mai deplin concurs al administrației.

După program a urmat distribuția tablourilor Majestății Sale și a Marelui Voevod, precum și a mai multor broșuri de specialitate agricolă. Astfel s'a distribuit tablouri actualului și foștilor primari; și anume: Nicolae Râca, Pau Dugăilă, Mihai Puia, Paul Sușara, Alexa Bodrilă, Grigorie Borozan și Dănilă Sârbu. La fel au primit tablouri și membrii fanfarei sătești: Păun Dugălia, Petru Craia, Nicolae Căpățină, Ilie Stroca, și Dionisie Chițu. Iar următorii au primit broșuri de specialitate: Lazăr Uruci, Vasile Golumba, Ion Marin, Nicolae Sușara, Ion Craia, Costa Albu, Meilă Sârbu, Radu Zuban, Lazăr Pirtea, Petru Albu, Radu Sușara, Ion Puia, Vidu Golumba, Dobromir Golumba, Luca Stroca, Iancu Golumba, Pau Lopatița, Damaschin Sușara, Luca Puia, Nicolae Iorga, Novac Pirtea, Ion Pirtea, Dumitru Ciorțuz, Donisie Chițu și Alimpie Sușară, toți membri ai societății de ajutor mutual.

La serviciul divin răspunsurile au fost date de corul sătenilor, foarte bine instruit; iar piesele conferințelor erau colorate cu concertul fanfarei țărănești, pătrunsă de un spirit împunător de disciplină.

După șezătoare s'a întins o horă ca în povești, luând parte toată asistența.

Sanatoriul de tuberculoși din Timișoara

O instituție pustie, lipsită de canalizare,
apaduct și lumină

Timișoara, 9. — La marginea orașului nostru, lângă Pădurea Verde, în mijlocul unei grădini imense, se află așezat Sanatoriul de tuberculoși. O clădire monumentală, frumoasă și într'o poziție admirabilă.

În întreg Banatul nefiind niciun sanatoriu de tuberculoși, autoritățile locale, primăria și prefectura județului, constatând că în orașul nostru și pe întreg cuprinsul acestui județ sunt o mulțime de oameni suferinzi de tuberculoză, au hotărât construirea unui sanatoriu.

Astfel, după un plan care prevedea ca toate spitalele locale să fie construite pe terenul de lângă Pădurea Verde, în anul 1935, s'a construit lângă spitalul epidemic și sanatoriul de tuberculoși. În anul 1937, când a fost terminat în roșu, primăria și prefectura au cedat localul Statului. Statul luând clădirea în primire, nu s'a ocupat ca ea să fie amenajată cu cele necesare, lăsând-o în păgănire, după cum zace și în ziua de azi.

După ce autoritățile locale au cheltuit milioane de lei până la terminarea clădirii, noul proprietar, poate din lipsă de fonduri, nu i-a mai făcut nimic. Și frumosul sanatoriu zace de ani de zile fără apaduct, canalizare și lumină. Toate acestea nu ar costa mai mult de 1,200.000 lei.

Rezența Regală și-a luat angajamentul, anul trecut, ca să dea banii necesari pentru terminarea lucrărilor. Toată suma de 1,200.000 lei a și fost luată în buget. Din motive necunoscute însă, clădirea nu s'a terminat.

Cu toate acestea, ministerul Sănătății a numit anul trecut ca director al acestui sanatoriu, pe dl dr. Vintilă Epure. Domnia sa venind la Timișoara, pentru ca să-și ia postul în primire, spre marea sa surprindere a constatat, că sanatoriul la care a fost numit este pustiu. Camerele sunt nepodite, lipsă de orice instalație, fără apaduct, fără canalizare și fără curent electric. Luând contact cu autoritățile i s'a promis că în curând se va termina totul. Și omul a tot așteptat, dar promisiunea a rămas promisiune.

Oamenii auzind că la Timișoara este un sanatoriu de tuberculoși au dat năvală, cerând să fie internați și tratați ca se usucă de suferință și germenul tuberculozei le distruge familia. Neavând încotro, dl. dr. Epure având îngăduința autorităților a amenajat într'o aripă a spitalului epidemic o sală pentru tuberculoși, cu 30 de paturi. La această secție funcționează un serviciu de consultații pentru public (gratuit pentru cei săraci). Deși această secție este mică, totuși se face tratamentul de pneumotorace și

diferite alte mici intervenții, tratamente medicale în modul cel mai modern.

Intr'o altă sală a spitalului epidemic tot dl. dr. Epure a instalat aparatul Röntgen, cu dependențele necesare, o cameră obscură și una de așteptare. De dimineața până seara, dr-ul Epure stă la dispoziția bolnavilor, care vin din toate părțile ținutului.

Actualmente se găsesc internați 30 de bolnavi. Cereri au fost mai multe și curg zilnic, dar din lipsă de locuri și celorlalte lucruri, suferințele bieților oameni nu pot fi alinate.

Necesitatea acestui sanatoriu, simțită de-se atât în județ cât și în întreg ținutul nostru, deoarece nu mai avem alt sanatoriu de tuberculoși, este de datorita Inspectoratului Sanitar al ținutului și Ministerului Sănătății să ordone sumele necesare pentru terminarea acestui edificiu. Sanatoriul având o capacitate de peste 100 de paturi, cu două clase, ar putea satisface cerințele populației de pe tot cuprinsul ținutului Timiș. Nema trebuind decât 2 milioane lei, clădirea s'ar putea termina în trei luni de zile, rămânând să se mai facă zestrea spitalicească.

Pentru a se vedea cât e de necesară terminarea acestui sanatoriu, dăm câteva date asupra bolnavilor de tuberculoză, din anul trecut.

La o populație de peste 102.000 locuitori, în orașul Timișoara și 413.800 locuitori în județul Timiș-Torontal, în anul 1938, la Timișoara au fost bolnavi de tuberculoză 267, iar în județul nostru 2718 bolnavi. Din aceștia au murit în oraș 81 și în județ 501. La sfârșitul anului au mai rămas suferinzi de tuberculoză peste 1950 de oameni. În întreg ținutul au fost 8450 de bolnavi, dintre care au murit 1607.

Procentul mortalității tuberculoșilor, cât și a celor cari suferă de această nemiloasă boală, sperie deadreptul și acest unic argument, e suficient pentru a cere cu insistență amenajarea sanatorului de tuberculoși cu cele necesare.

Aceasta, pentru sănătatea populației din ținutul Timiș.

Pe lângă apaduct, canalizare, lumină și celelalte lucruri de care se simte nevoie, mai este necesar să se clădească locuință pentru medicul director al acestui sanatoriu și locuințe pentru personalul de serviciu, care de prezent locuiește în subsolul edificiului.

Personalul medical este compus din dl. dr. Vintilă Epure, medic primar și d-ra dr. Gârda, care își dau toată știința să satisfacă zecile de cereri ce vin zilnic din toate părțile.

Longin I. Oprisa

Bandiți automobilisti jefuesc în plin centrul Parisului doi agenți de schimb

Prada e de 1,220.000 franci — din care
un milion în aur

Urmăriți cu mașina, bandiții dispar apărându-se cu revolverele

PARIS, 9. (Radior.) — În centrul capitalei Franței, în apropiere de Piața Bursel, trei bandiți au atacat Marți dimineața pe doi agenți de schimb, jefuindu-i de suma de 1,220.000 franci. Cei doi agenți se înaltau la birourile lor, ducând cu ei două valize. Una cu 220.000 franci în bilete de bancă, iar alta cu 1 milion în monede de aur.

În clipa când ei voiau să intre în birourile lor, agenții au fost atacați de cei trei bandiți, cari i-au lovit cu bastoane de cauciuc, trântindu-i la pământ. Apoi, punând mâna pe cele două valize, au reușit să fugă.

A început o adevărată goană a trecătorilor, în urmărirea bandiților, însă aceștia

n'au putut să prindă pe bandiți fiindcă aceștia îi amenințau cu revolvere. Bandiții s'au urcat într'un automobil, care îi aștepta nu departe, pornind cu cea mai mare viteză.

Polițiștii au rechiziționat imediat o camionetă și s'au lansat în urmărirea temerarilor bandiți. Cu toate eforturile făcute de conducătorul autocamionetei, bandiții au reușit să scape cu fuga.

În locul unde s'a produs agresiunea, polițiștii au găsit două revolvere de calibru mare.

Se fac cercetări întinse pentru regăsirea bandiților.

Deschiderea Școlii Serviciului Social din Caransebeș

Discursul dlui Dr. Gh. Ciupe, secretarul general al Ținutului Timiș

Duminică 6 August a avut loc la Caransebeș deschiderea solemnă a Școlii Serviciului Social, în prezența dlui Dr. Gh. Ciupe, secretar general al Ținutului Timiș, insp. gen. Sabin Evuțianu, director Tr. Toploeanu și capii autorităților locale. Cu acest prilej dl. Dr. Gh. Ciupe a rostit următorul discurs:

Zilele trecute îmi spunea un intelectual că nu prea înțelege rostul Legii Serviciului Social, fiindcă toate legile de până aci sunt bune și dacă fiecare ar lucra cinstit la locul său, lucrurile ar merge strună. I-am replicat că Legea Serviciului Social îmbrățișează întreg ansamblul vieții noastre publice, cu adaosul că ea pășește la realizări practice, pe teren. În ritmul inaugurat cu atâta vigoare de regimul actual, toată strădania se îndreaptă spre temelia țării. Țara noastră prezintă o viață eminentă de sat. de țărani. De aici pornește procesul de desvoltare a vieții sociale, cu clase suprapuse sub raport intelectual și moral, și este natural să fie așa.

Plantele cresc din pământ, având rădăcini noduroase, tulpină mai netedă și termină în fructe și flori, cari formează coroana desvoltării lor. În măcieși și viță sălbatecă se altoește mlădiță nobilă pentru a avea pomi fructiferi și viță de soi. Pe temelie solidă se poate ridica clădire rezistentă, o clasă țărănească cu cunoștințe de carte și bine înstărită materialicește, va putea da elemente capabile claselor suprapuse până la cea guvernantă.

Iată pentru ce Capul Statului, secundat cu multă pricepere și râvnă de guvern, prin toate dispozițiunile ce ia, vinde la ridicarea satului și a țaranului. Serviciul Social are să lucreze pe două fronturi; deoparte să pregătească pe viitorii conducători și să-i înzestreze cu mijloacele de lucru potrivite, de altă parte să înduplece pe țărani să se potrivească pildele bune, pe cari să le urmeze cu voie și conștient.

Tinerii absolvenți de felurite școli — viitorii cărturari și conducătorii de mâine ai societății, prin Serviciul Social sunt ținuți să se familiarizeze cu locul de plecare al părinților lor, cu satul, prin expe-

riența ce li se pune în față și sunt reaiduși la realitatea, de care se îndepărta-soră cu voia lor sau sub influența im-prejurărilor, deschizându-li-se perspecti-va viitorului lor teren de muncă, cu care trebuie să se înfrățească pentru a simți nevoia unei munci cot la cot cu cei con-duși pentru înălțarea și înviorarea vie-ții sătești. Exemplul îl au în conducătorii de astăzi — preoți și dascăli — cari sunt chemați aci pentru a vedea și a-și însuși metode de lucrare omogene și ducătoare la scopul dorit.

Țăranilor li se va înfățișa, nu ordinul și constrângerea, ci pilda vie. Prin cer-cetări minuțioase și sincere se caută ade-vărata stare de lucruri și cauza ei, pen-tru a porni la remedierea eventualului rău și la îmbunătățiri vădite. Ei vor tre-bui să înțeleagă că: biserica trebuie cin-stită, înfrumusețată și cercetată nu din obicinuință, ci pentru că ea a fost, este și va fi pavăza vieții noastre sufletești și naționale; școala trebuie întreținută în bune condițiuni și frecventată cu deadin-sul de școlari pentru că deschide mintea odraslelor lor, si-i învață slova, care le va servi nutremânt permanent în viață; fântânile trebuie curățite, casele vărui-te pentru a le păzi sănătatea și a face față pretențiilor estetice; drumurile trebuie reparate pentru că le ușurează comunica-rea cu lumea din afară și-i scutește de cheltueli inutile cu întreținerea vehicole-lor; pământul trebuie cu grijă și în in-tregime lucrat, pentru că le asigură o hrană mai bună și prin produsele lui îm-bogățește deopotrivă avutul lor și cel național.

Iată tot atâtea probleme, cari urmea-ză să se frământă în activitatea DV. vii-toare, care va aduce mulțumire sufle-tească atât lucrătorilor activi, cât și ce-lor pasivi. Aci zace explicația interesului, ce poartă autoritatea de Stat acestei școlae, început promițător de roade, de aceea am dat urmare cu multă plăcere invitației dlui director Traian Toplicea-nu și am venit la această serbare ina-ugurală. Doresc să fiți cu luare aminte la cele, ce Vi se vor comunica și nu mă în-doiesc, că urmând sfaturile bune ele vor rodi spre binele satelor și implicit al Țării noastre.

M. S. Regele Carol II. vizitează insulele din Marea Egee

salutat de autoritățile italiene și de populație

BUCUREȘTI, 9 (SIR). — În cursul călătoriei Sale de odihnă pe yachtul „Lucaefărul”, M. S. Regele Carol II a vizitat în Turcia ruinile dela Efez, iar apoi insulele din Marea Egee și anume:

În Rodos: castelul și fortificațiile Cavalierilor de Malta, mănăstirea Francis-canilor de pe Muntele Filernia și Muntele Profota, unde M. S. Regele a vizitat o tabără de tineri „Gil”.

Pe insula Kos, M. S. a vizitat ruinile antice grecești și bizantine, templele și bazilicele.

Pretutindeni, M. S. Regele Carol II a fost primit cu o deosebită atențiune de autoritățile elene și a fost salutat cu entuziasm de populație.

În seara zilei de 6 August, M. S. Regele a sosit la Herakleion, în insula Creta.

DOMENIUL BANLOC

Dela orez la pilaf — însămanțare — seceriș — cifre

III.

Completez datele dlui inginer Mihai Rădulescu, cu altele, primite dela dl Gheorghe Voichița, administratorul Domeniului Banloc. D-sa, la insistențele Academiei agricole din Cluj a tipărit o broșură despre cultivarea orezului.

Departa de mine gândul de a da cititorilor, o lectură de specialitate. Nu sunt nici agronom și nici botanist. Rețin numai ceea ce poate și trebuie să intereseze pe cei ce-și respectă cunoștințele, în special cele gastronomice. Fără îndoială, scriu mai mult pentru cei ce-l preferă. Un intoxicat îmi va privi crunt umilul nume, mă va binecuvânta cum știe mai bine, întrebându-se că de ce n'am găsit alt subiect, mai amuzant. Dar, cu ce sunt eu vinovat? . . . Bucătăreasa poartă vina.

Și acum, să luăm fazele: dela pregătirea terenului pentru însămanțare, până la pilaful aburind . . .

PAMANTUL PENTRU ROD.

Terenul se pregătește la fel ca și pentru celălalte plante agricole. În toamnă, după adunarea recoltei, se ară la adâncime de 18—21 cm. În iarnă se face a doua arătură, iar primăvara, a treia. Acum se repară digurile ce despart grădinile plantate, cari nu trebuie să depășească — una — suprafața de 3 hectare. Se nivelează terenul parcelelor și apoi, cu trei sau patru zile înainte de însămanțare se face irigația, acoperindu-se întreaga suprafață cultivabilă, cu un strat de 15-20 cm. Când bolovanii încep să se descompună, se săvârșește planarea și nămolirea cu unelte speciale. Înainte de ce se așează nămolul ridicat prin turburarea apei, începe însămanțarea. Obişnuit, la Banloc, ea se face între 1 și 15 Mai, cu mâna, prin împrăștiere. Boabele, se aruncă în sus. Căderea dreaptă înlătură alunecarea pe suprafața apei. Nămolul, acoperă grăunțele.

Orezul destinat semănatului, se cere să fie uscat, bine curățit și cu pojghita-cămășe. Boabele trebuiesc ținute în apă două zile înainte de însămanțare, pentru a încolți mai repede decât buruiianul ce ar putea-o înăbuși.

Cantitatea necesară unui hectar este de 120—200 kg.

CREȘTEREA ȘI PLIVITUL.

După trei sau patru zile dela însămanțare, bobul de orez germinează. Acum, se cere supraveghere și îngrijire deosebită. Se găsește în așa zisul „period critic”, în cari ar putea fi dăunător — dacă-i poate distruge mugurul. Și atunci, se micșorează nivelul apei, prin evacuare încetată. Se lasă apoi să se usuce terenul până prinde pojghită, iar după 10 sau 12 zile (depinde de vreme) se lasă apă în grădini, în mod treptat și în raport cu mărimea plantei, pe care apa nu trebuie să o înnece.

Apa, e necesar să aibă intrare și scurgere continuă, să nu stagneze, pentru a servi la înlăturarea lintii care împiedică normala desvoltare a orezului și-l degenerază.

Dacă lanul nu primește apă proaspătă

în perioada caniculei, lăncezește și enormele cheltueli, griji și socoteli de profit, se risipesc ca o simplă iluzie. Nu vei primi orez nici pentru două pilafuri.

Încă un pas până la seceriș: plivitul. Căci, — vorba proverbului — buruiianul crește ori unde. Pe uscat mai mult, dar îndeajuns și în apă. Pentru a săvârși această ultimă operație cu câștigul încă nesigur, se cere abilitate și rutină. Un grăunte de orez înfrățește dela 5 până la 10 fire și e greu de ales din neghină.

SEKERIȘUL ȘI ADUNAREA

RODULUL

Între 5 și 15 Septembrie orezul e la sfârșitul coacerii. Spicul lui, seamănă cu spicul meiului. Culoarea frunzei e acum de un galben auriu, roșiatic sau brun. Paiul, care poate ajunge până la înălțimea de 70 cm, se întărește.

Încep pregătirile pentru adunarea belșugului . . .

Apa grădinilor se evacuează și după ce se constată deplina coacere, vin secerătorii, dar cu multă atenție, să nu-i scuture bobul. Îl leagă apoi în snopi și-l așează cu spicele în sus, în cantități mici. De aci, orezul ia drumul batozei, morii, al hambarului și al prăvăliei, după ce a fost selecționat și așezat după calitate.

La decojire, se obțin: 43.37% orez calitate I, 4.33% calitate II, 6.90% a treia și resturi.

În 1935 s'au recoltat, de pe 271 jugere 264.284 kg orez, cu o medie de 1052 kg la juger, iar în 1936, de pe 278 jugere s'au recoltat 468.753 kg cu media de 1681 kg la juger. În orezăria nouă, 48 jugere au dat 147.356 kg, urcând media unui juger de la 1052, la 3507.

Iar, ca tentare și indemn la cultivare, — pentru alții — închei cu cifrul câștigului . . .

Cheltueile de exploatare cer, pentru un juger, 7240 lei Venitul brut, adus de același teren, este de 14.400, iar cel net, de 7160.

Am închis caetul . . . Dl inginer Rădulescu explica ceva despre digurile ce despart micile terenuri, unui muncitor ce refuza să fețeleagă. Sustinea că a îmbătrânit în baltă și n'a mai văzut așa ceva. Nu putea el concepe progresul.

Șoarele era la scăpătat și-și varsă vâpaia în lanurile de orez cu început de pârguit, stropind ochiul de apă al grădinilor, cu picuri de sânge . . .

Ion B. Mureșianu.

Cronica judiciară

Fostul președinte al Comunității de Avere din Caransebeș, d. D. Sgăverdia, cere repunerea sa în funcțiune și 30 mii lei lunar daune

Timișoara, 9. Un interesant proces de Contencios Administrativ s'a desbătut ieri la Curtea de Apel din localitate, în completul dl-ilor Șt. Dumitrescu — Șt. Drăgușanu — Șt. Orezeanu, grefier fiind d. Iancu Pavel.

Fostul președinte al Comunității de Avere din Caransebeș, d. Dumitru Sgăverdia, al cărui mandat a expirat la 11 Decembrie 1938 și care a fost înlocuit la 11 Martie 1939 printr-o decizie a Ministerului Agriculturii și Domeniilor, a cerut repunerea sa în funcție și 30.000 lei lunar, ca daune.

La 11 Decembrie 1938, când a expirat mandatul său, s'a numit o altă comisie, până la alegerea celei dela 11 Martie 1939. Numirea dela 11 Martie, Ministerul Agriculturii a făcut-o ca organ tutelar, respectând formele și Statutul Comunității de Avere.

Din partea Ministerului Domeniilor a pledat d. dr. Ionescu, arătând că organul tutelar, după legea Contenciosului Administrativ, nu are acțiune în contencios, față de o decizie dată de organul

tutelar, în speță a deciziei Ministerului Domeniilor.

Din partea Comunității de Avere, ca intervenient în proces, a pledat d. avocat dr. Marchescu, arătând că acțiunea fostului președinte nu numai că este fără obiect — deoarece Ministerul, când a dat decizie, a păstrat toate formele legale, actului acestuia substituindu-i-se, mai apoi, un act legal: al adunării generale a Comunității — dar ea nu tinde nici la valorificarea unui drept vătămât, reclamantul arătând că urmărește întâi de toate bunul mers al Comunității Grănicerilor. Pe de altă parte, acțiunea sa are un caracter inadmisibil, fostul președinte cerând reintrarea în legalitate a Ministerului.

D. avocat dr. Marchescu, a mai cerut respingerea acțiunii și în fond, fostul președinte al Comunității nefăcând intervențiile necesare, pentru a avea la timp succesul legal administrativ.

Curtea va da sentința acestui interesant proces, mâine.

Mare asortiment de prima calitate în

Rame și Blondelle

cu prețuri reduse la firma

„A U R A”

Timișoara I, Str. Eminescu 5 (Casa Scherfer)

SPORT

Un campionat pentru echipe corporative

Din sursa de cea mai autoritară competență aflăm că sportului timișorean i se deschid noi și admirabile perspective, mai ales sub raportul în care sportul interesează marile masse.

Anume se preconizează înființarea unui campionat deschis formațiilor corporative. Campionatul urmează să înceapă cu footballul, apoi treptat, să fie extins și asupra celorlalte sporturi, ca atletism, gimnastică, natație, turism și ping-pong.

Ideia deși nu este nouă, căci în Timișoara s'a mai disputat un campionat de acest fel, întrunește totuși sufragii aproape unanime, mai ales că aceasta acțiune s'ar încadra admirabil sub egida organizației Muncă și Voie Bună.

Trebuie știut că și actualmente, în campionatele locale participă o serie de echipe formate pe scheletul angajaților diferitelor firme, ca Industria Lănei, Electrica, Ancora, Hammer și Ney, Dura etc. La acestea se pot adăuga și acele echipe cari urmează să fie înjghebate pe lângă marile firme, cari sunt de altfel obligate prin lege să aibe formațiuni de educație fizică și cetățenească.

Având în Timișoara mai mult decât zece mari fabrici cu peste două sute de angajați, succesul unui campionat de football de acest gen este asigurat din capul locului.

Natural planul întâmpină și dificultăți. În primul rând grupările actuale cari dispun de jucători angajați la diferite firme nu văd cu ochi buni acest plan, căci să tem că jucătorii vor prefera gruparea firmei unde își au existența, și astfel gruparea civilă va trebui să se lipsească de serviciile unora din jucătorii buni. Pe de altă parte programul de football este și așa prea încărcat — uneori se dispută într-o singură zi chiar 35 matchuri! — astfel că nu vor fi la dispoziție nici terenuri suficiente.

În afară de aceasta trebuie ținut cont că avem echipe corporative de foarte bună calitate, cum este Electrica și C. F. R., cărora nu le va conveni să joace într-un campionat aparte, mai redus, când au în clasamentul actualei formule o situație excelentă.

Dar aceste impedimente pot fi înlăturate toate cu puțină bunăvoință.

În primul rând, principial, nimeni nu poate fi obligat să joace football într-o grupare care nu-i convine, mai ales că nu se va urmări descompletarea actualelor echipe, ci scopul principal al campionatului corporativ este difuzarea, în păturile largi ale populației, footballului,

astfel că în vederile acestui campionat intră în primul rând echipele actuale mai mici — cari și așa nu fac prea multă brânză în campionat, mai ales că unele joacă în categoria a doua — apoi să urmărească ca jucătorii mai puțin consacrați să aibe un teren de activitate în care să fie egali cu colegii lor de joc și în fine e vorba ca footballul să câștige noi adepti atât în rândurile publicului cât și ale tineretului. Acest ultim scop se poate realiza și prin faptul că marile firme sunt obligate prin lege să aibe instructori de sport, lucru de care azi echipele modeste sunt lipsite.

În fine trebuie să mai precizăm un lucru în legătură cu jucătorii. Este cu mult mai bine pentru un jucător să se găsească încadrat într-o grupare corporativă, căci astfel va avea și existența mai sigură, iar ca o consecință a acestui fapt tineretul va căuta să devină sportiv, știind că pe lângă o meserie oarecare, cu ocazia angajărilor în întreprinderi vor fi preferați aceia cari duc viața sportivă, cu toate regulile ei de igienă și morală.

Actualele mari grupări corporative, în speță Electrica și C. F. R., dispun de atâția jucători, încât ele vor putea continua să joace atât în campionatul oficial cât și în campionatul corporativ, unde își pot utiliza formațiile secunde.

În ceea ce privește chestiunea terenurilor matchurilor vor putea fi disputate în zilele de Sâmbătă, la nevoie reprizele pot fi reduse la 30 minute, astfel că nici-o aglomorație de program nu poate împiedeca desfășurarea normală a acestui campionat.

ORGANIZAREA ADMINISTRATIVĂ

Succesul campionatului corporativ rezidă doar în felul cum va fi organizată administrația acestei competiții, care trebuie să fie impecabilă și să fie pusă sub controlul unui for autoritar, cum ar fi de exemplu un comitet local, sportiv, al organizației Muncă și Voie Bună sau chiar al Institutului Social.

Aceste instituții pot decerna cupe și premii, cari să răsplătească competitorii, atât ca valoare sportivă, cât și ca conduită cavalerescă.

Bineînțeles acest campionat nu trebuie să fie legat de sarcini materiale ca taxe de participare sau taxe de intrare la matchuri, căci scopul final nu poate fi altul decât difuzarea sportului, iar aceasta nu se poate face decât cu minim de sacrificii materiale.

Z. A. V.

Caleidoscop sportiv

— La Marele Premiu al Suediei, pentru motociclete, s'au înregistrat următoarele rezultate: Categoria 500 cm. c. Serafini Italia (Gilera), Cat. 350 cm. c. Fleischmann Germania (NSU) și Cat. 250 cm. c. Kluge Germania (DKW).

— Campionatul de sabie al Ungariei a fost câștigat de Berczely (MAC), urmat în ordine de Maszlay (HTVK), Rajcsanyi (MAC), Gerevich (MAC) și Kovács (HTVK).

— Echipa amatoare de football a Angliei va face, în preajma Olimpiadei, un turneu în Suedia.

— Natația jugoslavă este în plină ascensiune, aceasta o dovedește performanțele recentului concurs dela Susak. 400 m liber: Zsizsek 4:46.4, Record european, 200 m piept: Grkinici 2:49.8, Stafeta 4x100 m Viktorya 9:18. La dame: 100 m spate: Smolik 1:23.3, Record jugoslav, 200 m piept: Orlici 3:23.8, Record jugoslav, 4x50 m: Viktorya

2:16.8, Record jugoslav.

— Matchul Polonia—Ungaria va avea loc la Varșovia în 27 August.

— Germania va protesta la F. I. F. A. pentru faptul că e vorba ca viitorul campionat mondial de football să nu se dispute în Germania, ci într'un stat sud-american.

— Într'un incendiu care a avut loc la o fabrică din Huddersfield, au ars 200.000 mingi de football.

— Kispest a învins la Paris gruparea Red Star cu 3:2 (3:0).

— La Koppenhaag a avut loc un concurs athletic internațional, care a produs următoarele rezultate: 100 m: Danowski polon 10.8 sec., 200 m: Lindgreen suedez 22.2 sec., 800 m: Mostert belgian 1:54.1, 1500 m: Ratonyi maghiar 4:06.6, 3000 m: Ollander suedez 8:31.8, Salt cu prăjina: Kaas norvegian 412 m, Disc: Sörlie norvegian 49 metri. Greutate: Sörlie norvegian 14.25 m.

Cronica Aradului

Două grupuri de excursioniști englezi au trecut prin Arad

Arad, 9. — Un grup de 35 excursioniști dintre membrii colegiului universității de vară din Londra au sosit ieri seară la Arad venind cu acceleratul de Budapesta. În gara Curtici, excursioniștii au fost întâmpinați din partea dlui prof. Vasile Farca, comandant străjer, autoritățile comunale, corpul didactic și un detașament de străjari.

În gara Arad, frumos pavoazăată cu drapelul anglo-român, excursioniștii au fost întâmpinați de d. lt. col. Moise Rîșcuția, ajutor de primar, dr. I. Regneală, șeful serviciului cultelor, arhitect Popovici, și toți funcționarii și funcționarele primăriei, îmbrăcați în uniforma F. R. N.

În momentul intrării în gară, orchestra regimentului 93 inf., a intonat imnul englez, iar după descinderea din vagoane, d. lt. col. M. Rîșcuția a urat oaspeților bun venit, dorindu-le să se simtă cât mai bine pe pământul țării noastre.

A răspuns, în limba engleză, d. Harry Trewman Matthews, conducătorul gru-

pului de excursioniști, mulțumind pentru urările făcute. A mai spus că au venit în România pentru a se convinge de viața de frumusețe de basm de cari au auzit numai cuvintele de laudă.

După aproape un sfert de ceas petrecut în gara Arad, timp în care excursioniștii s'au întreținut cu cei veniți în întâmpinarea lor, trenul a plecat, în sunetele imnului regal român.

Excursioniștii englezi stau în țară timp de două săptămâni. Ei vor vizita Sibiul, Valea Prahovei, Bucureștii, Moldova și malul Mării Negre.

Excursia este organizată de liga romano-polono-suecică.

Un alt grup de excursioniști englezi, au sosit tot ieri seară, venind cu un autobus dela Oradea. Aceștia fac parte din „The Baptist Union of Great Britain and Ireland” și au fost în călătorie de studii în România.

Grupul acesta a descins la hotelul Central, de unde, azi, cu acceleratul de Budapesta, au plecat spre căminele lor.

Centrele colectoare de grâu din județul Arad

Arad, 9. — Într-o consfătuire ținută la federala „Zorile” și la care au participat toți reprezentanții centrelor colectoare de grâu — consfătuire ținută sub prezidenția dlui prof. Ilie Ardelean — au fost fixate următoarele cooperative unde se va colecționa grâul:

Ogorul—Vârșand; Frontiera—Grăniceri; Stăruința—Chișineu-cris; Matca—Socodor; Curticeana—Curtici; Zorile—Arad; Albina—Șeitin; Pecicana—Peci-

ca; Minișana—Miniș; Tăranul—Ineu; Ardeleana—Somoșcheș; Solidaritatea—Târnova; Aurora—Buteni; Productorul—Nădlac; Infrățirea—Sebiș; Semlecană—Semlac; Șilindeana—Șilindia.

Operațiunile acestor centre vor fi efectuate în toate comunele din apropierea lor. Campania efectivă de cumpărare a grâului va începe îndată după sosirea acreditivului dela Institutul Național al Cooperăției.

Știri din Arad

— **Inmormântare.** Marți după amiază a fost înmormântat Ioan Bugnariu, fost funcționar de poliție. Numitul a încetat din viață Duminică după amiază.

— **Numărul cosmeticienilor.** La serviciul sanitar al orașului au fost centralizate cererile proprietarilor de ateliere cosmetice în vederea examenului de capacitate la care vor fi supuse. Numărul cererilor întrate, este de 21.

— **Accident de circulație.** În timp ce traversa str. Mețianu, croitorul Iuliu Brunenschal din str. Moise Nicoară, a fost lovit de autostropitoarea orașului, care l-a trântit la pământ. Numitul a suferit fractura coapsei drepte și alte câteva leziuni la cap. Din cercetările făcute, s'a stabilit că Iuliu Brunenschal este surd, astfel că nu a auzit semnalele date de șoferul autostropitoarei.

— **Donațiune.** Printr'un jurnal al Consiliului de Miniștri, clădirea fostei loji

francmasonice „Concordia” din apropierea școlii normale de băieți, a fost donată liceului industrial de băieți, „Aurel Vlaicu”. În imobilul primit, școala va instala un internat pentru elevii săi.

Memento Arădan

Miercuri 9 August

Farmacii de serviciu

VOJTEK, bdul Regina Maria.
BERGER, Calea Șaguna.
BERNAT, str. col. Paulian (lângă gara C. F. R.)
DANCIU, Piața Mihai Viteazul.

Programul cinematografulor

FORUM: Fac ce-mi place, cu Irrene Dunne.

CORSO: Adrienne Lescouvreux, cu Yvonne Printemps.

URANIA: La răspântie, cu Charles Vanel, Jules Bery, Suzy Prim.

Corpul Portărilor Tribunalului Timiș-Torontal din Timișoara.

Dos. No. 878/1939.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

No. 14.058 din 2 August 1939.

Se aduce la cunoștință publică că în baza deciselor No. 350/939 a Judecătorei de Muncă Timișoara și No. G. 1583/1939 al Judecătorei II, Urbană Timișoara în cauza execuțională a următorului Taci Toma reprezentat prin dr. Pompiliu Ciohanu avocat în Timișoara în contra următorului pentru suma de 6750 lei capital, interese legale de la 25 Ianuarie 1939, lei 1647 spese deja stabilite și cele ce vor mai surveni, se vor vinde prin licitație publică în ziua de 16 August 1939 la ora 16 în Timișoara III., Str. Martirul Ciordaș No. 14 și continuativ în Timișoara IV., Str. Iancu Văcărescu No. 36, obiectele sechestrate și anume: un aparat de racio, un camion mare marca Ford, cu No. circ. 456 Tmș., cu No. motor B. B. 1.8—4.150.660, prețuite la 13.000 lei. Conform art. 20 al Novelei din 1908 prezenta licitație se ordonă și în favorul celorlalți creditori cari au sechestrat obiectele de mai sus.

Timișoara, la 2 August 1939.

Portărei: Evanghelie Constantinescu.

Corpul Portărilor Tribunalului Timiș-Torontal din Timișoara.

Dos. No. 1314/1939.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

No. 13.499 din 24 Iulie 1939.

Se aduce la cunoștință publică că în baza deciselor No. 6646/1938 a Judecătorei Mixte Sibiului și No. G. 3815/1939 al Judecătorei I., Urbane Timișoara, în cauza execuțională a următorului Nicolae Cotoară, repr. prin dr. Augustin Bardosy, avocat din Timișoara, în contra următorului, pentru sume de 3100 lei, capital, interese de 5½, dela 12 Iulie 1937, lei 1368 spese deja stabilite și cele ce se vor mai surveni, se vor vinde prin licitație publică în ziua de 11 August 1939, ora 16, în Timișoara I., Str. Turin No. 14, obiectele sechestrate și anume: 1 dulap, 1 candelabru, 1 măsuță, 1 birou, 2 scaune, 1 perdea, 2 haine, 2 perechi de ghete și altele, prețuite în 10.500 lei.

Conform art. 20 al Novelei din 1908, prezenta licitație se ordonă și în favorul celorlalți creditori, cari au sechestrat obiectele de mai sus.

Timișoara, la 24 Iulie 1939.

Portărei: Evanghelie Constantinescu.

INFORMAȚIUNI

Istoricul zilei

— IN 10 AUGUST 117 d. H., moare împăratul Traian, cuceritorul Daciei.

— La 10 August 1697, Mustafa II, al Turcilor ajunge la Belgrad cu armata sa, pornită împotriva lui Eugen de Savoia.

— In 10 August 1849 se termină asediul Timișoarei început din Aprilie același an, pe timpul războiului civil din 1848—49.

— In 10 August 1875 la Sinaia în prezența lui Vodă Carol I, se pune piatra fundamentală a Castelului Peleş.

— In anul 1895, în ziua de 10 August, s'a ținut la Buda-Pesta congresul naționalităților aliate: româno-sârbo-slovac, din fostul imperiu Austro-Ungar. E de amintit că acest congres a fost prezidat de George Pop de Băsești, (care tocmai ieșise din temnița dela Vaț, unde ispășise condamnarea sa în urma sentinței Memorandumului), de dr. Mihail Polit și Mudron.

— In 10 August 1907, se decretă amnistia pentru toți cei implicați în răzcoalele țărănești din 1907 din Regat. E de amintit că Vasile Kogălniceanu, fiul lui Mihail Kogălniceanu marele patriot și reformator agrar, pe baza amnistiei din 10 August 1907, este eliberat din închisoarea Văcărești, unde era arestat ca agitator al țărănilor.

P. C. MILOȘ

— CĂSĂTORIE LA CARANSEBES. Biserica catedrală din Caransebes, cununa religioasă a dragălatei d-soare Ana Hilda Armion, fiica dlui Dimitre Armion, meseriaș fruntaș din Caransebes, cu d. sublocotenent Ștefan Lăttara, din reg. 4 grăniceri. Urâm tineretă pereați toată fericierea.

— Dela Căminul Cultural al județului Timiș-Torontal. Căminul Cultural județean Regele Carol II din Timișoara a aranjat în vitrina Bibliotecii Cooperative „Națională” a corpului didactic din Banat, lângă Primărie, o expoziție a cărților necesare unei bune organizări de cămine culturale. Cea mai mare parte din cărțile expuse sunt apărute în editura Fundațiilor Culturale Regale.

— A murit la spital, bătut de necunoscuți. Deunăzi, a fost internat, în stare gravă, în spitalul din Sănnicolaul Mare, țăranul Mihai Stark, din Lenauheim, care fusese victima unei agresiuni în noaptea de 5—6 August, nefert. Cu toată îngrijirea dată de medici, asfericatul a încetat ieră din viață. El nu a lăsat nicio declarație, din care să se poată constata cine sunt agresorii. Jandarmia din Sănnicolaul Mare cercetează acest caz, pentru a da de urmele bătașilor. Din cauza lipsurilor de indicii, cercetările merg anevoie.

— Provoacă și avort, o femeie înconcează din viață. In spital din Sănnicolaul Mare a încetat erial din viață femeia Viara Părbescu, ce și-a provocat mai deunăzi un avort nereușit.

— DIN CONCEDIU, LA SPITAL. Soldatul Biblion Ioan, din Reg. 1 Artilerie, fiind în concediu la părinții săi din comuna I. G. Duca, s'a luat la ceartă cu săteanul Naghi Ioan. Dela ceartă numiții ajungând la bătăie, Naghi Ioan l-a lovit pe soldat cu un cuțit în piept, rănindul grav. Victima a fost internată în stare gravă la Spitalul Militar din localitate, iar agresorul arestat.

— Incercare de sinucidere la Oravița. Femeia Lenci Manciu, din Oravița, suferind de multă vreme de o boală de nervi, în ziua de 4 August a. c., a încercat cu un cuțit să-și curme fiind vădit că și l-a înfipt în stomac, fiind astfel să scape de suferințe. A fost de urgență internată în spitalul Dr. Costinescu din Oravița, unde i se dau îngrijirile necesare. Starea sa e destul de gravă.

— Dl. căpitan Ion Ursu, comandantul gărzilor naționale F. R. N. din județul Timiș-Torontal, și-a reluat ocupațiile la comandamentul județului, după o absență prilejuită de frecventarea unui curs la Cluj. D-sa va începe zilele acestea organizarea gărzilor din județ, pe plăși și comune.

— CADAVRU PESCUIT DIN BEGA. Eri la orele 16, a fost pescuit din canalul Bega, cadavrul tânărului Gornay Gheorghe, de 18 ani, originar din comuna Peri, județul Mehedinți. In timp ce făcea baie în canalul Bega, pe teritoriul comunei Ghiroda-Nouă s'a înecat. Cadavrul lui a fost transportat la morga cimitirului din Fabrică.

— A înecat să se sinucidă la beție. Muncitorul Lakatos Carol, de 26 ani, cu domiciliul în Alea Ghirodei 25, în stare de complectă ebrietate, și-a tăiat interele dela mână stângă, cu briceagul, încercând să se sinucidă, într'un local din str. Dorobanților 44. Numitul s'a ales cu o plagă tăiată la antebrațul stâng, de cca. 27 cm. lungime. Cu Salvarea a fost transportat la domiciliu, unde a fost pansat. Cazul se cercetează.

— UN UCENIC LOVIT GRAV DE O SCARĂ. Ucenicul Coșei Petru, de 15 ani, cu domiciliul la Căminul de ucenici nr. 1, s'a dus la lucru în str. Căpitan Dan 2. O scară lungă de vreo 3 m. a căzut pe el, cauzându-i o comotie cerebrală și contuziuni la față. Cu Salvarea a fost transportat la Sanatorul Bega.

Grădina CASINOU

la Moș Nicu

PROGRAM

— Noul conducător al Casei Asigurarilor Sociale din Jimboia. In prezența d-lui Vespasian Stețiu, directorul Casei Asigurarilor Sociale din Timișoara, fostul conducător al oficiului Casei Cercuale din Jimboia, mutat la Timișoara, și-a predat postul. Dl. Negrini Ion a fost mutat la cerere. In locul d-sale a fost numită d-na Ana Soconeanu, șefa de birou dela Casa Cercuală Timișoara. Noua șefa și-a luat eri postul în primire.

— PORTUL BEGA ISI INCEPE ACTIVITATEA. Terminându-se eri lucrările dela bazinul de întoarcere al canalului Bega, în portul Timișoara, navigația și-a luat cursul normal.

— Mort pe când pleca dela treerat. Acum câteva zile, țăranul Iacob Coșneac, din comuna Nădăș, județul Caraș, pe când își căra paiele dela mașina de treerat, voind să le lege bine — strângând carul cu o prăjină — aceasta s'a rupt, iar cu o prăjină — aceasta s'a fracturând și coloana vertebrală și murind pe loc.

— Dl. VASILE TAUTU, inspector regional financiar, s'a înoplat Marți din concediu, reluându și ocupațiile la inspectorat.

— GRAV ACCIDENT DE MUNCA. In ziua de 4 August crt. la casa restaurantului Gh. Stoiacovicu din Oravița, făcându-se o reparație generală, sub directa supraveghere a dlui Rudolf Bartly constructor, din Oravița, s'a înregistrat un grav accident, pentru care fapt, poliția a făcut o anchetă spre a se stabili cine este vinovatul. Victima se numește Kalcher Francisc, zidar de meserie, care în cădere de pe schele s'a ales cu grave leziuni corporale.

— Noul șef al Depozitului C. A. M. din Timișoara. D. Ștefan Tonea, șeful depozitului Casei Autonome a Monopolurilor din localitate a fost transferat în interes de serviciu la Bistrița. In locul d-sale a fost transferat la Timișoara d. Partenie Mitrofanovici, fost șef al depozitului C. A. M. din Lugoj.

— Timpul probabil din 9 August. Presiunea atmosferică în ușoară scădere în variabil. In ușoară creștere în Sud. Cădea din localitate a fost transferat în interes de serviciu la Bistrița. In locul d-sale a fost transferat la Timișoara d. Partenie Mitrofanovici, fost șef al depozitului C. A. M. din Lugoj.

Numire. La Curtea Administrativă din Timișoara a depus jurământul și și-a luat postul în primire d-ra Eliza Ferrer n ț, fiind numită pe data de 1 Aug.

Consfătuirea dela Baroul avocaților. In ziua de 11 August orele 16 și avea loc o consfătuire în sala de ședințe a baroului cu privire la anteproiectul pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea corpului de avocați. Fiecare Barou a primit din partea Uniunii barourilor din țară dispoziția ca în termen de zece zile să înainteze observațiile și propunerile ce au de făcut. In acest scop baroul local a trimis fiecărui avocat câte un exemplar din anteproiect spre a se putea studia și refera în cunoștință de cauză.

Echipa Institutului de Cercetări Sociale din România, regionala Timișoara, în conferința ținută aseară a stabilit, printre altele, ca plecarea spre Moceris, — comuna din Valea Cercetării în care urmează a se face cercetări timp de două săptămâni, — să se facă din localitate Sâmbătă dimineața. Vor pleca echipierii: prof. Ilie Știnigută, Gh. Atanasianu, dr. Prof. Ciorălan, Elena dr. Secosan. Ing. Paul Ciocărlan, Vasile Nedela, inv. Marius Bucătură și Ion Maxim, în frunte cu neobositul director al regionalei, dl. dr. C. Groșorean.

Program artistic la CASINOU Moș Nicu TRUPA SAMBRAY în fiecare seară

Revenire. D-ra Livia Cărăbaș, dela farmacia Casei Asigurarilor Sociale a fost detașată pe timp de două luni la Sanatorul acestei instituții din Solca-Bucovina. Expirând delegația, d-ra Cărăbaș, a revenit în vechiul post.

Stagiul avocaților tineri cari se vor înscrie în barou pe baza licenței în drept este preconizat de către anteproiectul de modificare a legii organizării corpului avocațial, ca să fie de trei ani. Astă însemnează că cei cu drepturi câștigate nu se prea gândesc la trista soartă a tineretului.

Amânările procesului în curs la instanțele judecătorești se pot face dacă avocatul unei părți este concentrat.

Inlocuire. D. Iancu Căltun, inspectorul județean al serv. social și directorul școlii de echivieri din Ciocova (înaușurată de duminica trecută în prezența dl. ministru Cornăteanu), fiind delegat pentru șere zile la o școală din Bucovina. d. fr. Inlocuit la Ciocova de către d. dr. Inlocuit la Ciocova de îndrețean al Serviciului Social.

Mutilare. Tribunalul militar din Timișoara a condamnat pe soldatul Timopescu Alexandru dela regimentul 38 artilerie la 3 ani închisoare corecțională pentru automutilare. El s'a mutilat în scopul de a scăpa de îndepluirea serviciului militar.

Falsificator condamnat. Soldatul Bianu Tiberiu a fost condamnat de Tribunalul militar pentru fals în acte publice la una lună închisoare și 2000 lei amendă.

— Primirea elevilor surdo-muți la Institutul din Timișoara. In Institutul de surdo-muți din Timișoara se primesc elevii surdo-muți în etate de 7—12 ani. Părinții care au copii surdo-muți sunt rugați să înainteze cererile pentru primire până la 1 Septembrie a. c. direcțiunei acestui Așezământ str. Doja No. 16 Timișoara, împreună cu următoarele acte: Extras de naștere, certificată de cetățenie română, certificat medical și în caz că nu dispune de avere, certificat de paupertate de mijloc de percepție. Cei ce s'aza certificatul de paupertate, vor fi primiți ca bursieri.

— NOUL SECRETAR AL EPISCOPIEI CARANSEBESULUI. P. S. Sa episcopul dr. Vasile Lăzărescu, a numit, în postul de secretar al episcopiei Caransebesului, pe pâr. Petru Toma, un distins tânăr intelectual, licențiat al facultății teologice din Cernăuți. Numirea părintelui P. Toma, în acest important post, a fost primită de credincioși cu multă bucurie, Sf. Sa bucurându-se de multă simpatie și de o reputație din cele mai bune. Postul de secretar a fost ocupat până acum de d. avocat. D. Sgăvârdia, care a fost numit consilier referent al secției economice.

— Starea civilă la 8 August. Născuți: Robert, fiul lui Ema și Mendel Moise Goldstein, comerciant; Alfred, fiul lui Emilia și Aurel Ardeleanu, muncitor; Lucea Angela, fca lui Angela și dr. Ovidiu Radu Băndu, medic; Aurora Elisabeta, fca lui Irma și Alexandru Mențer, mecanic; Ștefan, fiul Mariei și al lui Iosif Ganja; Ana, fca lui Naghi și Procopi Tocană, muncitor; Ana, fca Ghizelei Kolopacs, comerciantă; Gheorghe, fiul Iuliane și al lui Ioan Mercoș, muncitor și Friderica, fca Reginei și Leb Ganz, tinichiu. M o r ț i: Matei Ladislau, de 2 și jum. ani; Victoria Marincu, de 48 ani, servitoare; Paraschiva Ibrin, de 60 ani, agricultoare; Iosif Weber, de 75 ani, zidar; Ienciu Laurentiu, de 47 ani, invalid de război și Leopoldina Horiș, de 70 ani (s'a sinucis). Că s a t o r i ț i: Emeric Rosenberg, comerciant, cu Bianca Klein, avocată și Francisc Findling, pantofar, cu Elisabeta Szemedi.

In grădina CASINOU la Moș Nicu

Program familiar în fiecare seară
Intrarea liberă și prețurile modeste

Cursurile de formare ale comandanților pregătirii premiare se țin între 24 August și 3 Septembrie

Participanții sunt scutiți de concentrare

București, 9 (SIR). — Se aduce la cunoștința ofițerilor comandanți de centre, subcentre, ajutoare și instructori că între 24 August și 3 Septembrie se va ține cursul de formare al pregătirii premiare. Ofițerii și instructorii grade inferioare cari iau parte la aceste cursuri sunt scutiți de concentrării la regimente. Pe ziua de 22 August ora 18 toți ofițerii și instructorii din cadre se vor prezenta, pentru a primi ordine și programul cursului, la școala primară general N. Goleșcu din Capitală, Str. Azilul de Noapte No. 8 (în spatele Teatrului Regina Maria). Premiliarii destinați a urma acest curs se vor prezenta la sediile subcentrelor respective la 24 August ora 6 dimineața.

Mica publicitate

Pregătesco pentru corecție limba și literatura română, franceză, istorie, geografie etc. Experiența garantează succesul. A se anunța L, Bul. Reg. Maria 3., etaj II, No. 6. Telefon 18—41.

PROFESORA DIPLOMATĂ prepară în ore particulare limba germană, engleză, franceză, latină, greacă și română, deasemenea și stenografia română și germană. Circ. III, Bulev. Carol I. No. 7, etaj II, usa 9.

ULTIMA ORA

Acordul italo-german cu privire la Adigele Superior

Germanii cetățeni ai Italiei se reîntorc în patrie

Presa italiană afirmă că nu e „nimic grav” în problema transferului de populații

Roma, 9 (Rador). — Ziarele reproduc la loc de frunte articolul de fond ce va apare în revista lunară „Atesia Augusta” din Bolzano, prin care se comentează recentele acorduri italo-germane, privitoare la „Adigele Superior.”

„Aceste acorduri — scrie revista citată, — nu numai că rezolvă pentru totdeauna așa zisa problemă a Adigelui Superior, dar ele constituiesc o noua dovadă a colaborării intime și rodnice, care grație singur bloc voințele și forțele imperiului singur bloc voințele și forțele imperiului fascist și ale celui de al treilea Reich, național-socialist.”

„Este vorba de rechemarea în sânul Reichului a cetățenilor germani așezați în Adigele Superior și de liberul transfer în teritoriul german, a locuitorilor de origină germană, cari o doresc spontan.”

Guvernele din Roma și Berlin au asigurat cea mai largă salvagardare a intereselor economice, morale și politice, fie cetățenilor germani, fie altor locuitori, cari vor părăsi regiunea.”

Revista adaugă apoi că, după înlăturarea chestiunii ce era prezentată ca

fiind gravă de către cercurile internaționale ostile, adică a chestiunii minorităților, cum și a revendicării naționale provincia italiană și fascistă a Adigelui Superior, a afirmat din nou solida sa unitate istorică, etnică, morală și politică, având ferme conștiința a drepturilor și răspunderilor sale.

Pe fortăreața dela Brennero, frontiera comună dintre Italia și Germania, se întâlnesc două civilizații și se unesc două popoare, două forțe puternice și glorioase.

GERMANII CARI PLEACA ÎȘI PIERD CETĂȚENIA ITALIANĂ

Roma, 9 (Rador). — Agenția Ștefani transmite: Pe biroul Camerii Fasciilor și Corporațiilor s'a depus un proiect de lege, care prevede pierderea cetățeniei italiene pentru toate persoanele de origine și limbă germană, stabilite în Adigele Superior (Tirolul de Sud), care înțeleg să se transfere în Germania și să ia cetățenie germană.

Declarația de renunțare la cetățenia italiană trebuie să fie făcută înainte de transferarea în Germania. Dispoziția se aplică și descendenților persoanelor interesate.

Căpitanul a preferat moartea decât să părăsească vasul care se scufunda

Nenorocirea din portul Dieppe

Paris, (Rador). — Vasul vedetă B 9 al marinei de război, s'a scufundat în largul portului Dieppe. Șase membri ai echipajului au fost salvați, iar doi, între cari comandantul vasului, s'au înecat.

După toate probabilitățile, vasul s'a lovit de o epavă. Căpitanul vasului și un

marinar au refuzat să părăsească vasul. Barca de salvare a avut greu de luptat cu furtuna, timp de 11 ore. În două rânduri ea s'a răsturnat și numai cu sfortări uriașe a putut fi întoarsă. La ora 23, un cargobot din Bordeaux a reușit să ia pe bord pe cei șase marinari, cari erau complet sleiți de puteri.

Jubirea de țară nu-i o crimă...

Un irlandez condamnat la 10 ani muncă silnică a refuzat să se apere

Glasgow, 9 (Rador). — Tribunalul din Glasgow a condamnat la 10 ani muncă silnică pe irlandezul Edward Gille, asupra căruia s'a găsit o importantă cantitate de gelinită. Acuzatul a refuzat

să se apere. Numai când i s'a citit sentința, a declarat că nu socotește o crimă faptul de a-și iubi țara și a urî intervenția engleză în Irlanda.

Cum se poate stabili o pace durabilă

Un plan de internaționalizare a posesiunilor coloniale

LONDRA, 9 (RADOR). — D. RAMSAY MUIR, VICEPREȘEDINTELE PARTIDULUI LIBERAL, INTR'O CUVÂNTARE ROSTITA LA ȘCOALA DE VARA A PARTIDULUI LIBERAL — LA CAMBRIDGE, A PREZENTAT UN PLAN DE INTERNAȚIONALIZA-

RE A POSESIUNILOR COLONIALE. RAMSAY MUIR A AFIRMAT CA ESTE INDISPENSABIL PENTRU — „STABILIREA UNEI PACI DURABILE INTR'O LUME DECENTĂ” — CA PUTERILE COLONIALE SA DESFIINȚEZE COMPLET BARIERELE

COMERCIALE ȘI ECONOMICE ÎNTRE POSESIUNEA LOR ȘI LUMEA EXTERNA. ÎN FELUL ACESTA GERMANIA AR OBTINE MULT MAI MULT, DIN PUNCT DE VEDERE COMERCIAL, DACA I-S'AR ÎNAPOIA COLONIILE.”

DE ERI PANA AZ

INSPECȚIILE D-tui MINISTRU TRAIAN POP

București, 9 (SIR). — Dl. Ministru Traian Pop va inspecta regiunile Brașov, Făgăraș, Sibiu și Cluj. Dl. Ministru al Inventariului Avuțiilor Naționale va cerceta la primărie felul cum sunt ținute cărțile funduare, iar la celelalte instituții mersul lucrărilor pentru aducerea la evidență precisă a avuțiilor publice.

TRATATIVELE SARBO-CROATE

Belgrad, 9 (Rador). — Dl. Svetkovič a avut Luni o întrevedere cu dl. Macek, șeful partidului croat la Vukova-Gorsky în Croația. Agenția „Havas” crede a ști că principala regent Paul va primi zilele acestea în audiență pe dl. Macek.

GARA MUSSOLINI LA BERLIN

Berlin, 9 (Rador). — În apropiere de cartierul olimpic s'au început lucrările pentru construirea unei noi gări, care va purta numele lui Mussolini. Noua gară va fi rezervată recepției șefilor de stat și șefilor guvernelor străine.

ACCIDENT DE AVIAȚIE ÎN FRANȚA

Paris, 9 (Rador). — Într'un accident de aviație întâmplat în regiunea Angers, pe malul râului Loire în apropiere de Saint Saturnin sunt trei victime printre cari și Paul André Bourcier, consilier de stat, șeful direcțiunii personalului din ministerul finanțelor. Accidentul se datorește ceței.

INTELECTUALI ENGLEZI VIZITEAZĂ ARDEALUL ȘI DOBROGEA

BUCUREȘTI, 9 (SIR). — Grupul de intelectuali englezi sosit erii în țară va vizita săptămâna aceasta Ardealul și după aceea va pleca la Constanța unde, odată cu vizitarea litoralului, vor cerceta urmele romane din județele Constanța, Durostor și Calliacra.

EXERCITII DE NOAPTE ALE AVIAȚIEI ENGLEZE DEASUPRA TERITORIULUI FRANCEZ

LONDRA, 9 (Rador). — Ministerul aviației anunță că pentru prima oară Marți două escadrile britanice vor executa un zbor de noapte pe deasupra teritoriului francez. În cursul zborului, care va începe la ora 20, avioanele de bombardament ale „Rășaritului” — una din cele două partide — se vor duce până la Beauvais și apoi vor reveni în Anglia pentru a ataca instalațiile de apărare ale „Apusului”, țara inamicului.

DI. GOEBBELS LA VENETIA

Berlin, 9 (Rador). — Dl. Göbbels, ministrul propagandei, a plecat Luni seara la Venetia.

O „LINIE MAGINOT” AERIANĂ ÎN FRANȚA

PARIS, 9 (Rador). — Generalul de aviație Saligny publică un lung studiu în care arată că Franța ar trebui să construiască o a doua linie Maginot, de data această o linie aeriană, dealungul întregii frontiere orientale, cu ajutorul unor serii de baloane captiv, așezate câte 7 pe kilometru și din baloane libere la o înălțime de 6000 metri. Generalul afirmă că acesta ar fi cel mai bun sistem pentru prevenirea incursiunilor inamice asupra marilor centre industriale și urbane. Cheltuiala totală ar fi de 250 milioane franci.

LINIA SIEGFRIED ESTE MAI BUNĂ SAU LINIA MAGINOT?

Berlin, 9 (Rador). — Agenția „Havas” transmite: Ziarul „Völkischer Beobachter” critică propaganda făcută de statele „ce urmăresc încercuirea” și prin care se tinde să se subțimeze importanța liniei Siegfried. Oficiul Partidului Național-socialist stabilește o paralelă între linia Siegfried și linia Maginot, trăgând concluzia că sistemul fortificațiilor germane este superior sistemului fortificațiilor franceze.

Paris, 9 (Rador). — Fostul rege al Albaniei, împreună cu familia sa, a sosit Marți dimineața la ora 5.30 la castelul La Maye, din regiunea Versailles.